دومین کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی

اعطای جایزه جهانی ویژه نوآوری و نظریه‌پردازی در قلمرو علوم انسانی اسلامی به سه اندیشمند برجسته

دومین کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی ۲۷ آبان ماه سال جاری در مرکز همایش‌های بین‌المللی صداوسیما آغاز به‌کار کرد و دکتر علی لاریجانی سخنران افتتاحیه این کنگره گفت که موضوع اسلامی شدن علوم انسانی نباید بخشنامه‌ای تلقی شود. لاریجانی موضوع علوم انسانی را موضوعی پیچیده و متاثر از علوم متافیزیک دانست و افزود: این دغدغه منحصر به ما نیست و بسیاری از متفکران دنیا همین دغدغه را دارند که علوم انسانی با چه مبانی در حال رشد است. وی البته تاکید نمود: این مسأله نه نیاز به قانونگذاری دارد و نه یک مسأله فوری و فوتی است، بلکه مساله‌ای دقیق و مهم است که توسعه آن نیازمند کار علمی زیاد و با حوصله است. این کنگره که با حضور صدها تن از استادان و پژوهشگران حوزه و دانشگاه برگزار گردید، امسال حدود ۴۰۰ مقاله دریافت نموده بود و در طول دو روز برگزاری آن، حدود ۶۰ مقاله داخلی و نیز ۶۰ مقاله خارجی ارائه و بررسی شد.

کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی که رضا غلامی ریاست شورای سیاست‌گذاری آن را بر عهده دارد در محورهای «نقد علوم انسانی متداول»، «فلسفه و روش‌شناسی علوم انسانی اسلامی»، «پیوندهای بین‌رشته‌ای علوم طبیعی و علوم انسانی با رویکرد اسلامی»، «مدیریت تحول علوم انسانی» و سرانجام «نظریه‌پردازی و نوآوری با رویکرد اسلامی در قلمرو رشته‌های: فقه و حقوق، علوم سیاسی، جامعه‌شناسی و ارتباطات، اقتصاد، تعلیم و تربیت، روان‌شناسی، مدیریت، هنر و معماری» آثار فراوانی را از مراکز علمی و استادان برجسته ایرانی و خارجی دریافت نمود.

از نکات جالب توجه در برگزاری این کنگره، «اعطای جایزه جهانی ویژه نوآوری و نظریه‌پردازی در قلمرو علوم انسانی اسلامی» برای نخستین‌بار بود. در آیین اختتامیه این کنگره که در مرکز بین‌المللی علوم اسلامی اسراء در قم برگزار گردید، این جایزه به سه تن از برگزیدگان عرصه علوم انسانی اسلامی اعطا شد:

«آیت‌الله علیرضا اعرافی» به پاس نظریه‌پردازی در زمینه «پرورش اسلامی»؛

«حجت‌الإسلام و المسلمین سیدعباس موسویان» به پاس تلاش پژوهشگرانه در قلمرو «بانکداری اسلامی»؛ و «پروفسور مسعود العالم چودری» از کشور عمان به پاس نظریه‌های برجسته وی در زمینه «علوم انسانی کلاسیک».

آیت‌الله جوادی آملی سخنران ویژه مراسم اختتامیه نیز بار دیگر در سخنان خویش تاکید نمود که علمِ غیردینی نداریم. ایشان گفت: در فلسفه الهی ثابت می‌شود که در جهان چیزی جز خدا و اسماء خدا و آثار خدا و افعال خدا، وجود ندارد و جز قول خدا موضوعی نیست و جز فعل خدا سوژه‌ای نیست. سرنوشت علوم را موضوعات تعیین می‌کنند. تمایز دینی و غیر دینی بودن، در تمایز موضوعات است و چیزی در جهان نیست جز خدا و فعل خدا. جمهوری اسلامی از ابتدا شعار نه شرقی و نه غربی سر داد و امروز نیز در زمینه علوم انسانی می‌گوییم، علمِ اسلامی خواه شرقی باشید یا غربی، اگر علم دینی باشد، علم و گرنه چیزی نیست. علمی که به واقعیت آفرینش توسط خداوند، دقت کند، علم اسلامی است حتی اگر توسط مسلمانان تولید نشده باشد و منشأ غیر مسلمان داشته باشد.

در دومین کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی، «کمیته ویژه علوم سیاسی» نیز تشکیل گردید که مسئولیت آن سرمایه‌گذاری ویژه علمی در موضوع این رشته خواهد بود.